

активізувати інвестиційну діяльність у пріоритетних галузях економіки і сприяти збільшенню потенціалу економічного зростання.

Список використаних джерел:

1. Задоя А. О. Міжнародна інвестиційна діяльність : навч. посіб. / А. О. Задоя. – Дніпро, 2018.
2. Cutting Red Tape in Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/commission/index_en
3. Direction Generale des Impots [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.impots.gouv.fr/portail/>

К. е. н. Лемберг А. Г.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ»
ТА ЙОГО ВЛАСТИВОСТІ**

Сучасні економічні реалії розуміють під собою використання різних механізмів отримання прибутку, додаткового доходу, забезпечення стабільності. Фінансові інструменти досить часто використовуються державою, юридичними та фізичними особами для цих та інших цілей. Навіть в умовах нестабільності національної економіки, але за розвитку ринкових механізмів, застосування фінансових інструментів в Україні стає все більш поширеним. Разом з тим, їх участь в економічному механізмі несе нові загрози та небезпеки, що впливають із самої сутності фінансових інструментів. Відтак дослідження сутності та властивостей фінансових інструментів стає актуальним науковим завданням.

Формулювання поняття «фінансовий інструмент» є досить різноманітними за формою, але водночас збіжними за суттю. Однак існуючі недосконалості формулювань часто дають вагомі підстави до відмінностей у інтерпретації їх сутності. Так, наприклад, існують наступні формулювання поняття:

– фінансовий інструмент – це «контракт, результатом є створення фінансового активу одного суб'єкта господарювання і фінансового зобов'язання або інструменту власного капіталу іншого суб'єкта господарювання» [4];

– фінансовий інструмент – це «юридичний документ, що підтверджує певні договірні взаємовідносини або надає певні права» [5];

– фінансовий інструмент – це «фінансові активи чи пасиви, які можна купувати чи продавати на ринку та за допомогою яких здійснюється розподіл та перерозподіл створеного капіталу» [4];

– фінансовий інструмент – це «фінансові права та зобов'язання, які перебувають в обігу на ринку, передусім в документарній формі» [0];

– фінансовий інструмент – це контракт, що підтверджує права вимоги або участі та містять безумовне або умовне право на отримання доходу у майбутньому [2];

– фінансовий інструмент – це документ або контракт, «який підтверджує право власності на цінні папери або їх похідні, валютні цінності, придбання (поставку) в певний строк цінних паперів або валютних цінностей та інші види фінансових активів, вільний обіг яких не заборонений чи не обмежений законодавством» [3].

Існує широкий спектр й інших формулювань, але всі вони підкреслюють наступні аспекти прояву сутності фінансового інструменту:

– він відображає такі розподільні відносини, коли одна й та ж вартість має подвійну суб'єктну приналежність – водночас як актив у одного суб'єкта та як пасив у іншого, визначаючи, таким чином, властивість суб'єктної дуальності;

– вартість, якої стосується зазначені розподільні відносини, є однією і тією ж, тим самим формується властивість об'єктної конкретності;

– фінансовий інструмент переважно має документарну форму або форму цінного паперу (що також є способом надання документарної форми). Як такий, що має документарну форму, фінансовий інструмент включається у певні правовідносини;

– виникнення фінансового інструменту передбачає його обіг, що означає платність використання та його тимчасовий характер. Оскільки така платність використання не призводить до зміни вартості, що стає основою формування фінансового інструменту, то відбувається її мультиплікація. Відповідно фінансові інструменти часто стають причиною виникнення «мільних бульбашок» та ініціації фінансових криз.

Властивості фінансових інструментів пов'язують їх, перш за все, із суспільним інститутом власності. Як тільки у суспільстві відбувається реформування інституту власності, так змінюється і обіг фінансових інструментів. Більш того, за певного способу функціонування інституту власності, обіг фінансових інструментів стає неможливим. Як відомо, інститут власності має поєднані права володіння, використання та розпорядження. Нерозділеність цих прав визначає неможливість виникнення фінансових інструментів. При виникненні фінансових інструментів формується роздільність прав права власності виду «володіння+розпорядження ↔ використання» або виду «володіння ↔

використання+розпорядження». Оскільки мова йде про один і той же об'єкт власності, то таке розщеплення прав права власності може бути лише обмеженим у часі. Водночас фінансовий інструмент може бути як строковим, так і безстроковим. Враховуючи те, що суб'єкт володіння передає пов'язані права використання або використання та розпорядження, він здійснює це за окрему плату, що обумовлює властивість платності.

Таким чином, фінансовий інструмент являє собою документарно оформлене розщеплення прав права власності на об'єкт, який має визначену вартість. Предметом обігу при цьому є саме розщеплення прав права власності і воно визначає властивості об'єктної конкретності, суб'єктної дуальності, платності, часової обмеженості та мультиплікативності.

Список використаних джерел:

1. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
2. Клименко В. В., Акімова Л. М., Докієнко Л. М. Фінансовий ринок. – К.: ЦУЛ, 2015. – 358 с.
3. Петраков Я. В. Фінансові інструменти: сутність та класифікація // Науковий вісник Полісся. – 2016. – №3(7). – С. 235–241.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»: Наказ Міністерства фінансів України № 559 від 30. 11. 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України № 3480-IV від 23. 02. 2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

К. е. н. Олійник Т. І., Старун А. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІНВЕСТУВАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЙОГО ОЦІНКА

В сучасних умовах національної економіки, структура основного капіталу виступає тим факторним впливом, який спричиняє безпосередній вплив на фінансовий стан підприємства, довгострокову його платоспроможність, розмір доходності та рентабельну діяльність. Внаслідок чого значно підвищується роль фінансування з одночасним формуванням оптимальної структури капіталовкладень, нарощення виробничої потужності підприємств у виконанні завдань виробничої програми зокрема, та господарської діяльності в цілому. Від вкладень в основний капітал також простежується і залежність рівня результативної діяльності підприємства, що дозволяє визначати оцінку ефективного його використання, і перш за все засобів виробництва.